

Valsts ieņēmumu
dienests

Akcīzes konsultatīvās padomes sēde

10.01.2020.

Baiba Šmite-Roķe
VID Akcīzes preču aprites daļas vadītāja

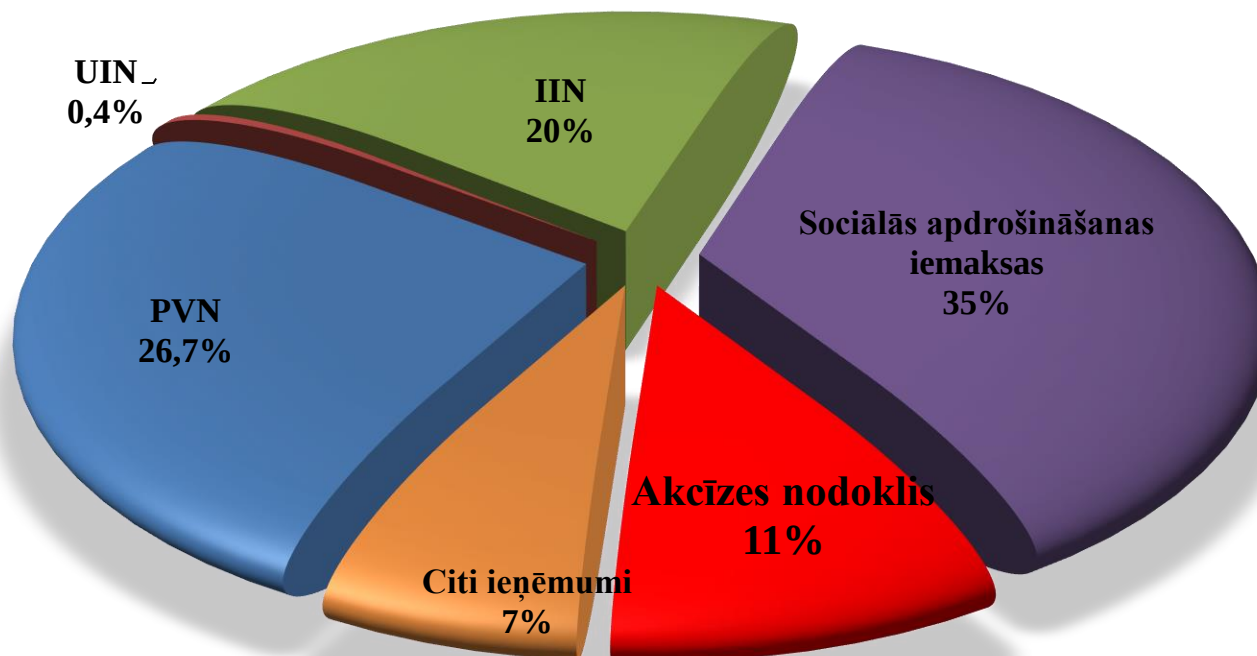
Valsts ieņēmumu
dienests

Darba kārtība

1. Akcīzes nodokļa ieņēmumu un akcīzes preču aprites tendences 2019.gadā
2. Grozījumi akcīzes preču apriti reglamentējošos normatīvajos aktos Latvijā un Eiropas Savienībā.
3. Sadarbības partneru informācija, idejas, viedokļi, diskusijas.

Valsts budžeta ieņēmumi 2019

Valsts budžeta ieņēmumu daļā 2019.gadā iekasēti 9,92 miljardi EUR, 11% no tiem ir akcīzes nodokļa ieņēmumi.

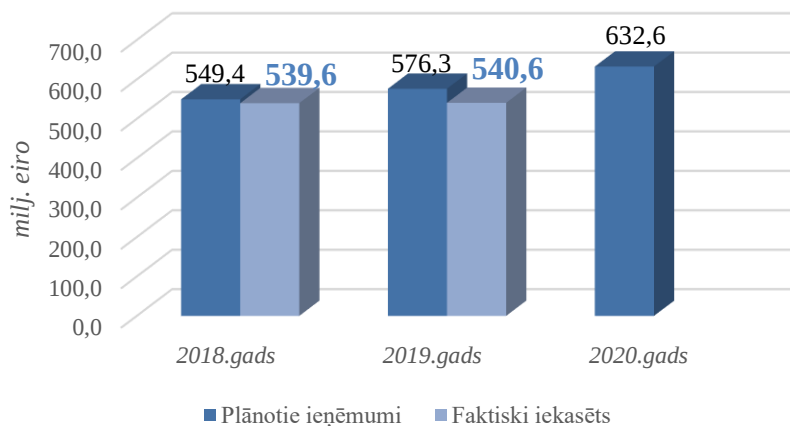
Akcīzes nodokļa ieņēmumos 2019.gadā iekasēti **1,064 miljardi EUR**, kas ir **par 34,8 milj.** jeb par 3,4% **vairāk kā 2018.gadā**. Nodokļa ieņēmumu plāns izpildīts par 95,1% jeb par 54,86 milj. EUR mazāk kā plānots.

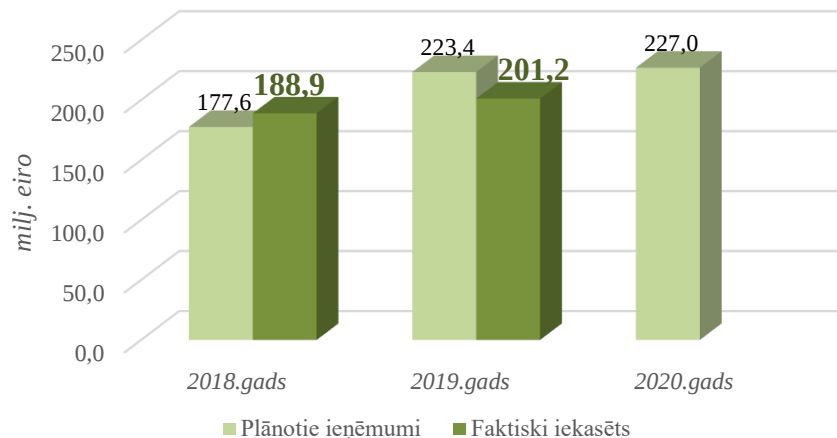
Valsts ieņēmumu
dienests

Akcīzes nodokļa ieņēmumi

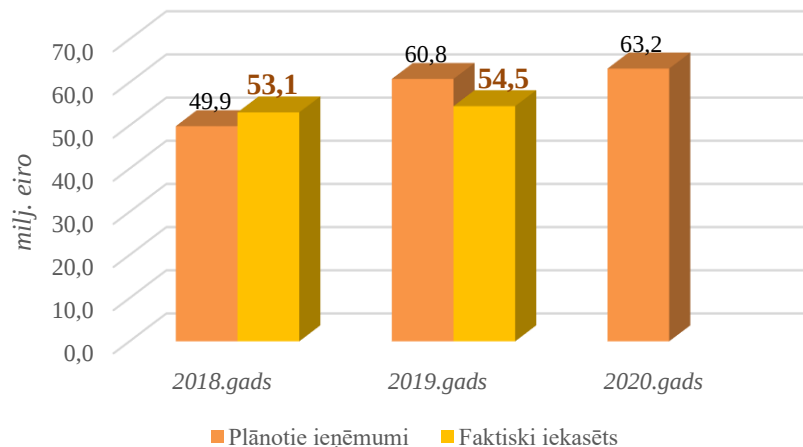
Naftas produkti

Alkoholiskie dzērieni (neskaitot alu)

Alus

Nodokļa ieņēmumu plāns nav izpildīts :

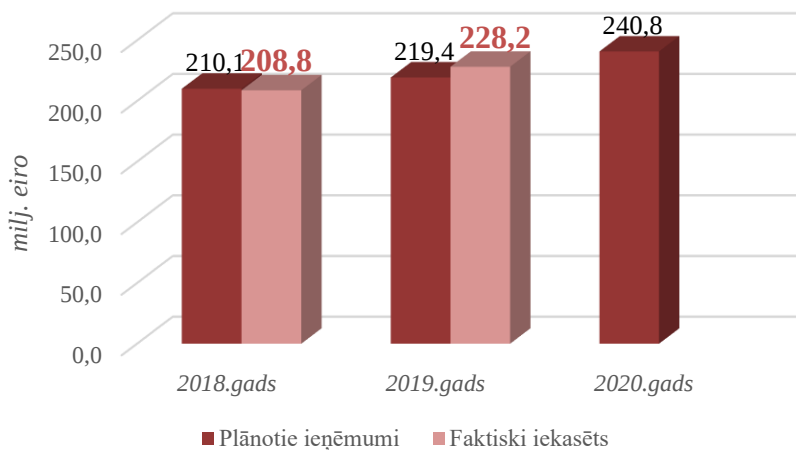
- naftas produktiem par 35,7 milj.
- alkoholiskiem dzērieniem par 22,1 milj.
- alum par 6,3 milj.

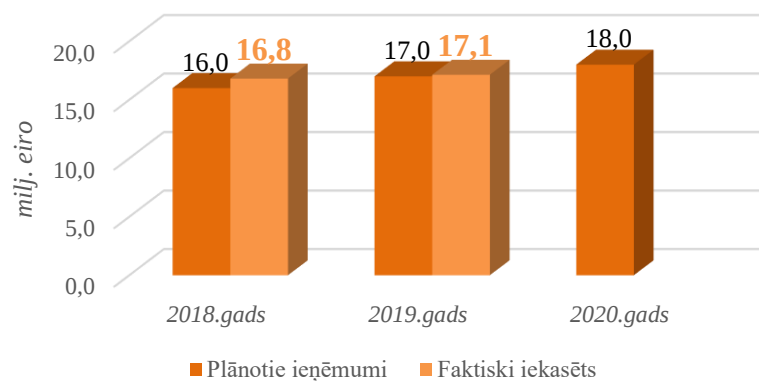
Valsts ieņēmumu
dienests

Akcīzes nodokļa ieņēmumi

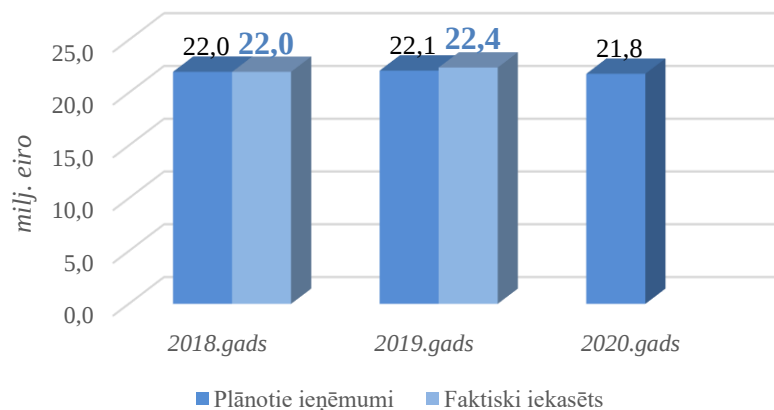
Tabakas izstrādājumi

Pārējās preces

Dabaszāze

Nodokļa ieņēmumu plāns izpildīts:

- par tabakas izstrādājumiem, iekasējot par 8,8 milj. vairāk kā plānots;
- par dabaszāzi (+0,29 milj.) un pārējām akcīzes precēm (+0,14 milj.).

Valsts ieņēmumu
dienests

Tabakas izstrādājumi

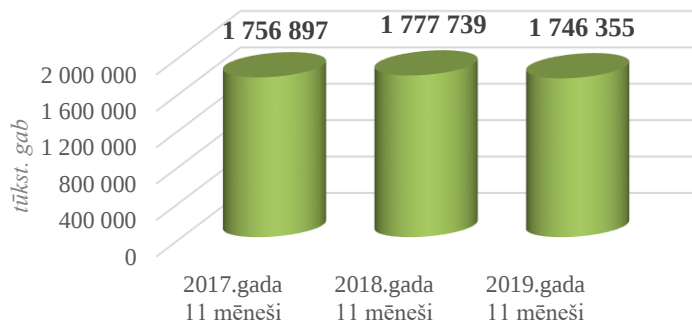

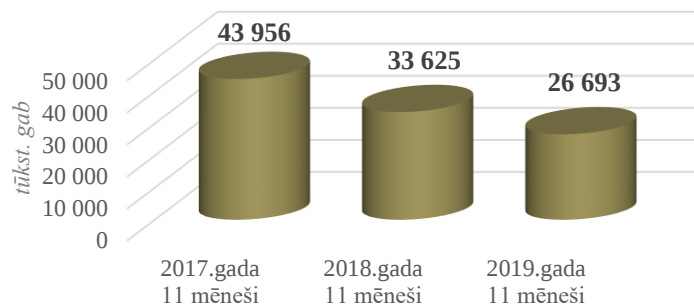
Valsts ieņēmumu
dienests

Tabakas izstrādājumu aprites tendences

Patēriņam Latvijā nodotās cigaretēs

Patēriņam Latvijā nodotie cigāri un cigarillas

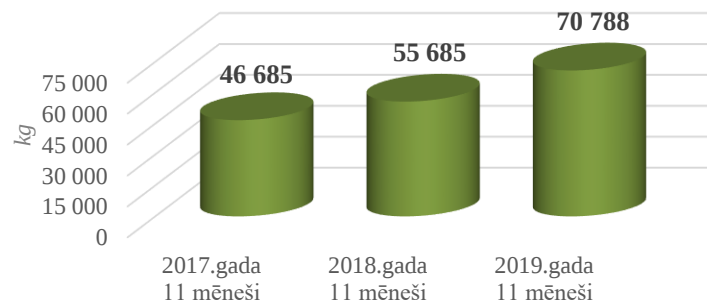

Patēriņam nodoto **cigarešu** daudzums 2019.gada 11 mēn. ir **par 1,8% mazāks** kā iepriekšējā gadā.

Cigāru, cigarillu daudzums būtiski mazinās pēdējos gados.

Tabakas apjomi – par 27% lielāki kā 2018.gadā.

Patēriņam Latvijā nodotā smēkējama tabaka

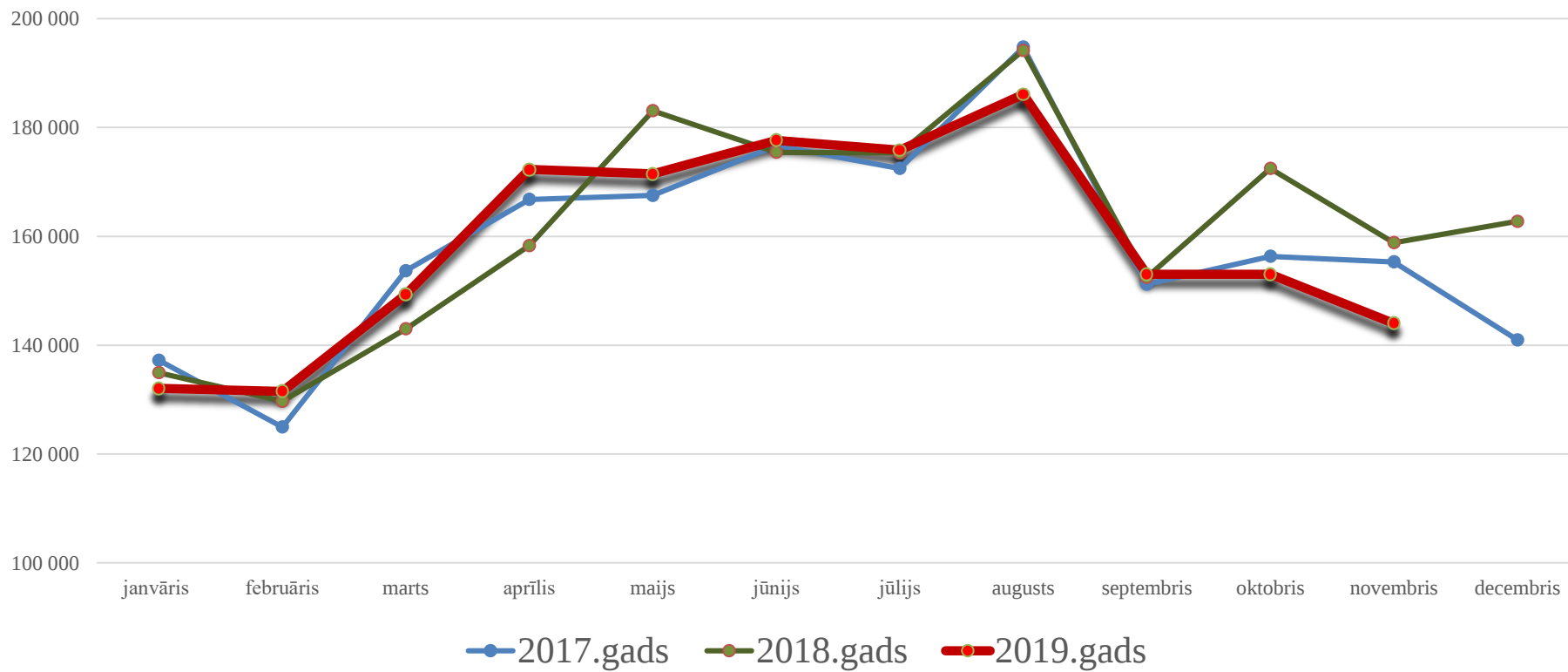

Valsts ieņēmumu
dienests

Tabakas izstrādājumu aprites tendences

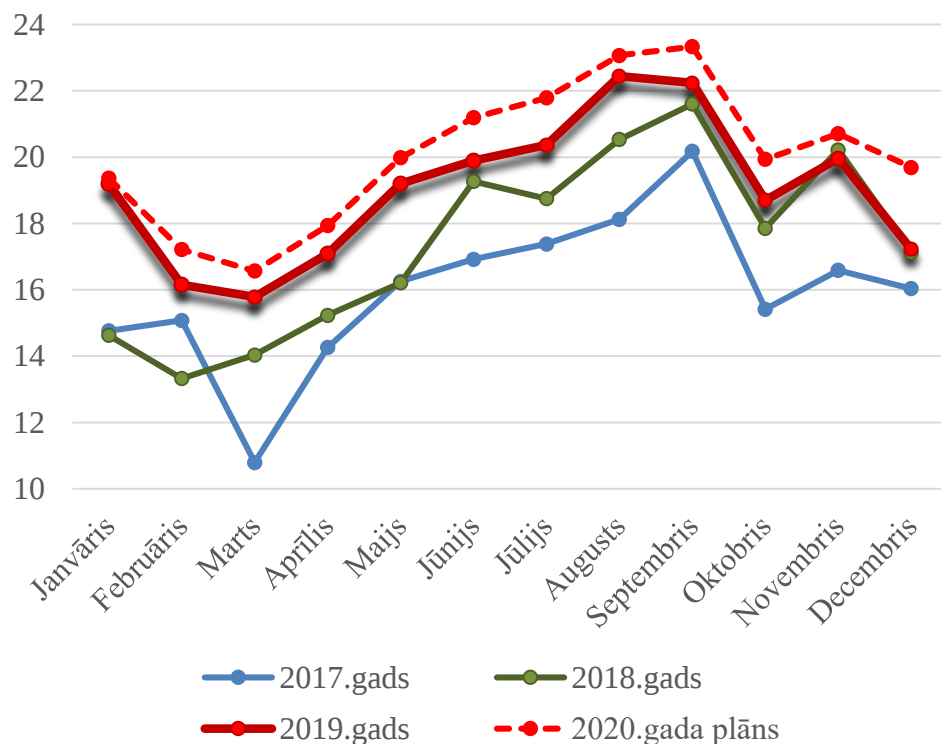
Cigarešu kopējās realizācijas apjoms, *tūkst.gab*

Valsts ieņēmumu
dienests

Akcīzes nodokļa ieņēmumi par tabakas izstrādājumiem

Akcīzes ieņēmumi par tabakas izstrādājumiem 2019.gadā ir **228,23 milj.**, kas ir par 19,4 milj. jeb 9% lielāki kā 2018.gadā un **par 8,8 milj. vairāk kā tika plānots.**

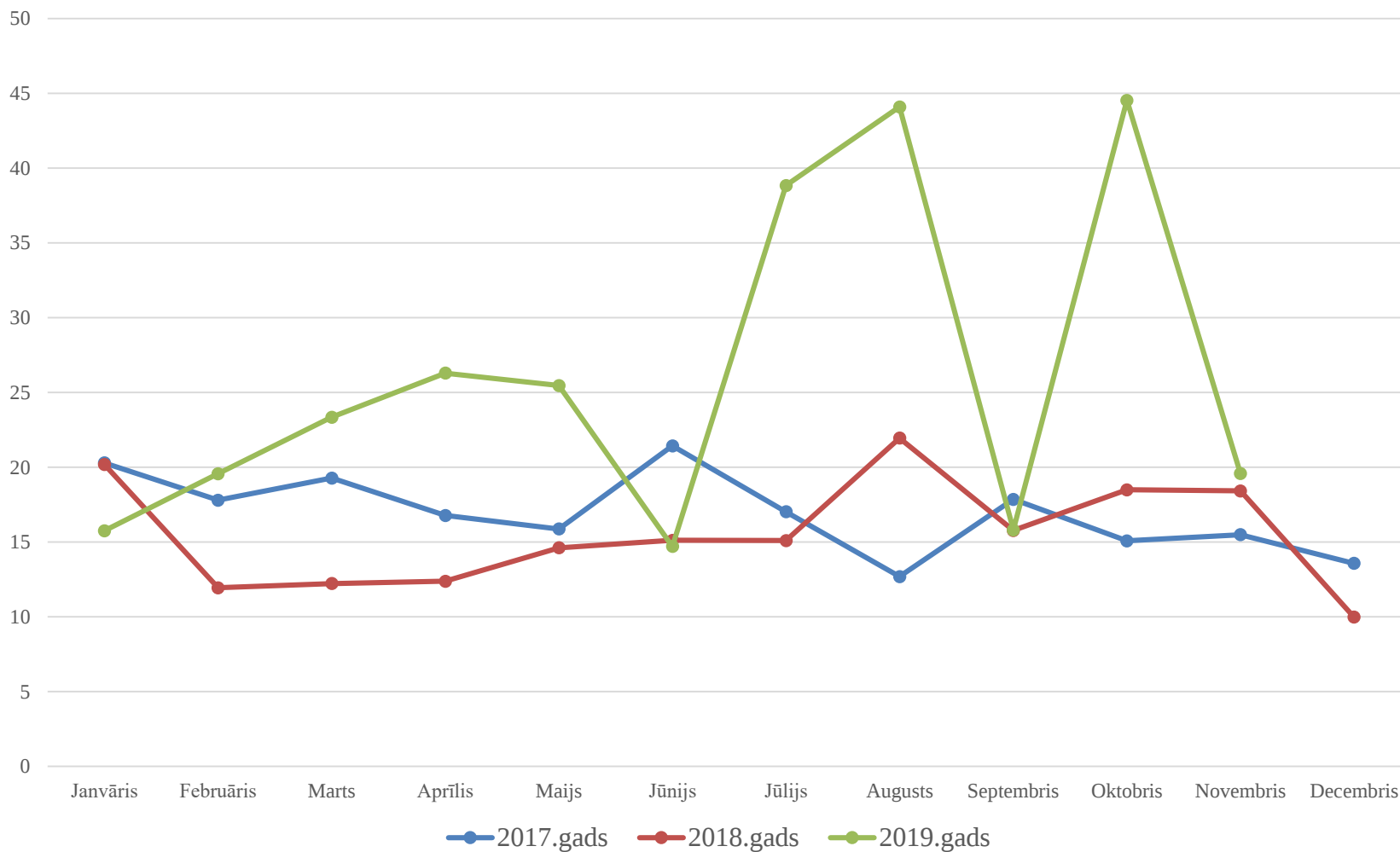
Akcīzes nodokļa likmes tabakas izstrādājumiem (izņemot cigaretes!) mainījās 01.01.2020., turpmākie akcīzes nodokļa likmju kāpumi šobrīd vairs nav paredzēti.

Ieņēmumi par cigaretēm sastāda 97%, tādēļ gada otrajā pusē nav sagaidāms plānotais kāpums, ieņēmumu plāns 2020.gadam, visticamāk, netiks izpildīts.

Valsts ieņēmumu
dienests

Aprēķinātais akcīzes nodoklis par e-cigarešu šķidrumiem (tūkst. euro)

Valsts ieņēmumu
dienests

Izmaiņas tabakas izstrādājumu aprites regulējumā

1. No 20.05.2019. ieviesta Tabakas izstrādājumu izsekojamības (*Track&Trace*) sistēma visā Eiropas Savienībā, tai skaitā Latvijā attiecībā uz cigaretēm un tabaku.
2. No 20.05.2020. Latvijā aizliegts realizēt cigaretes un visa veida tabaku ar metnola vai cita veida garšām vai piedevām, kā arī preces, kuru iepakojums nesatur (*Track&Trace*) kodus.
3. No 01.10.2020. Latvijā tiek ieviesti «slēgtie skapji» tabakas izstrādājumu mazumtirdzniecībā.

Valsts ieņēmumu
dienests

Alkoholiskie dzērieni

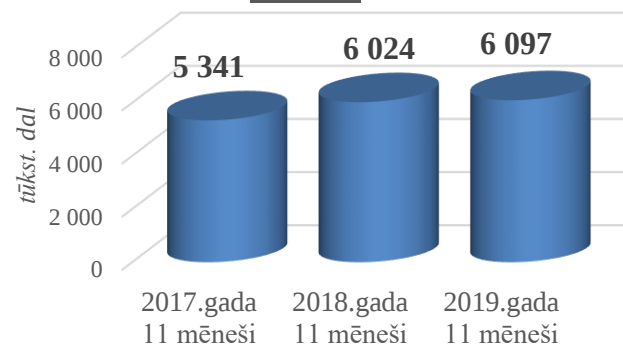

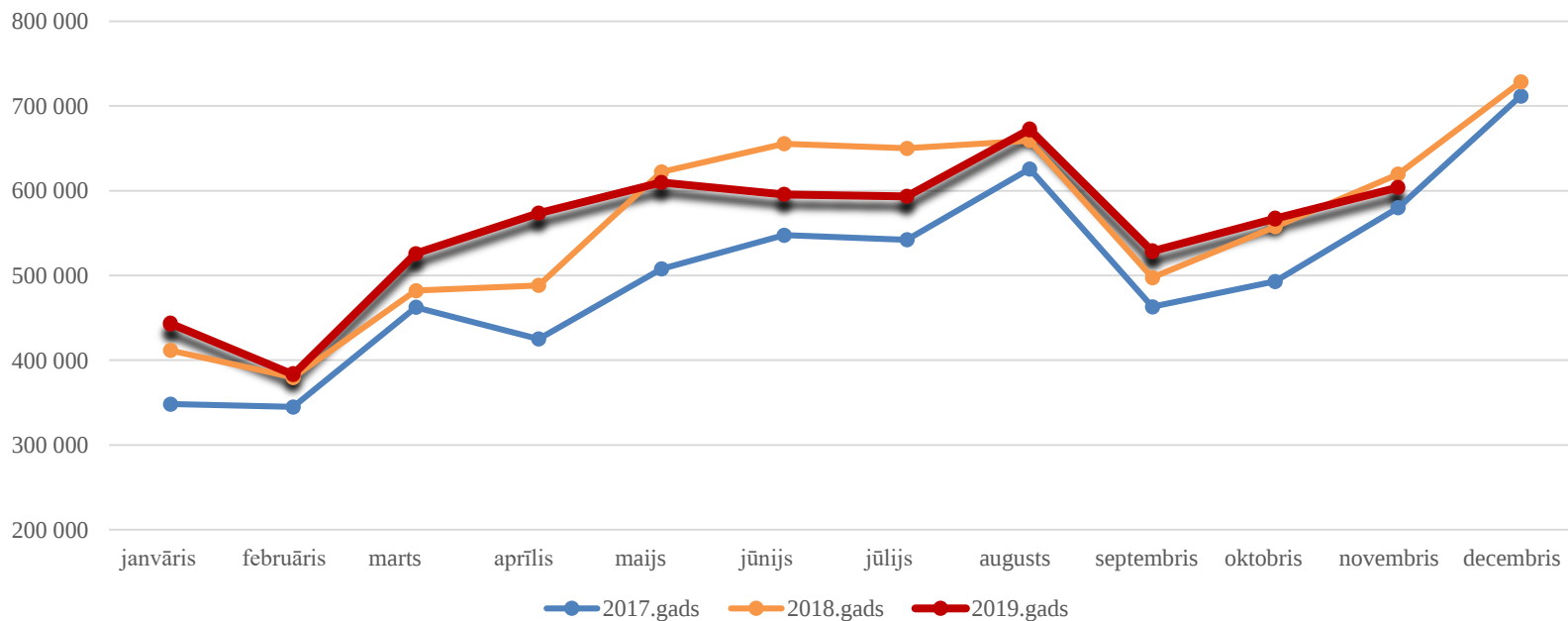
Valsts ieņēmumu
dienests

Alkoholisko dzērienu aprites tendences

Patēriņam Latvijā nodotie alkoholiskie
dzērieni

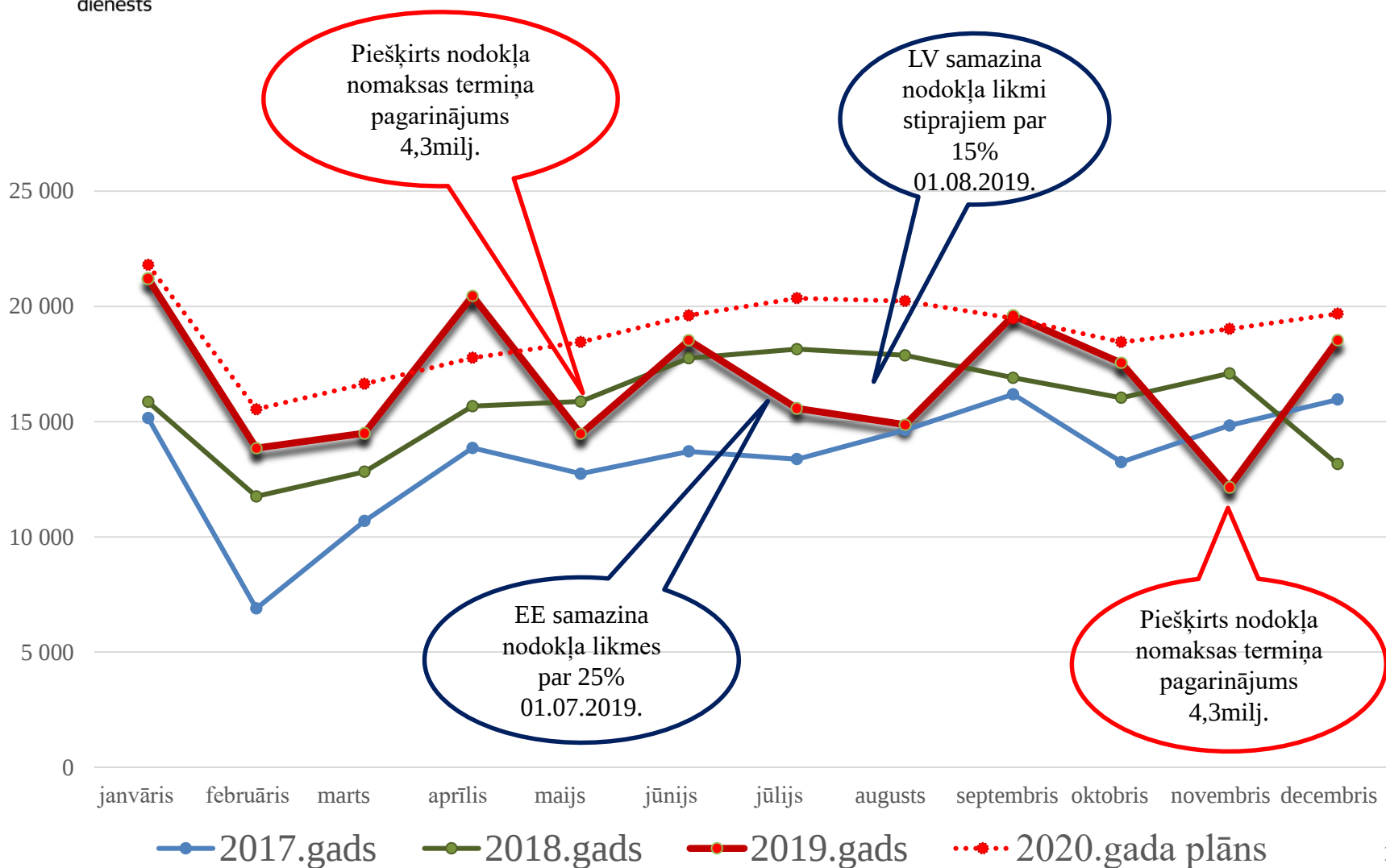
Patēriņam Latvijā nodoto alkoholisko dzērienu (neskaitot alu) apjoms dekalitros

Valsts ieņēmumu
dienests

Akcīzes nodokļa ieņēmumi par alkoholiskiem dzērieniem

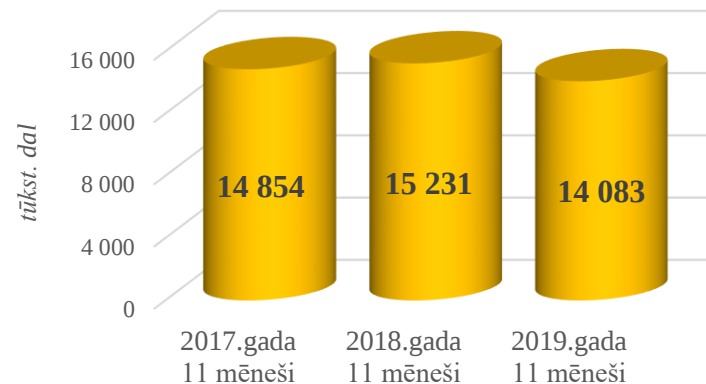

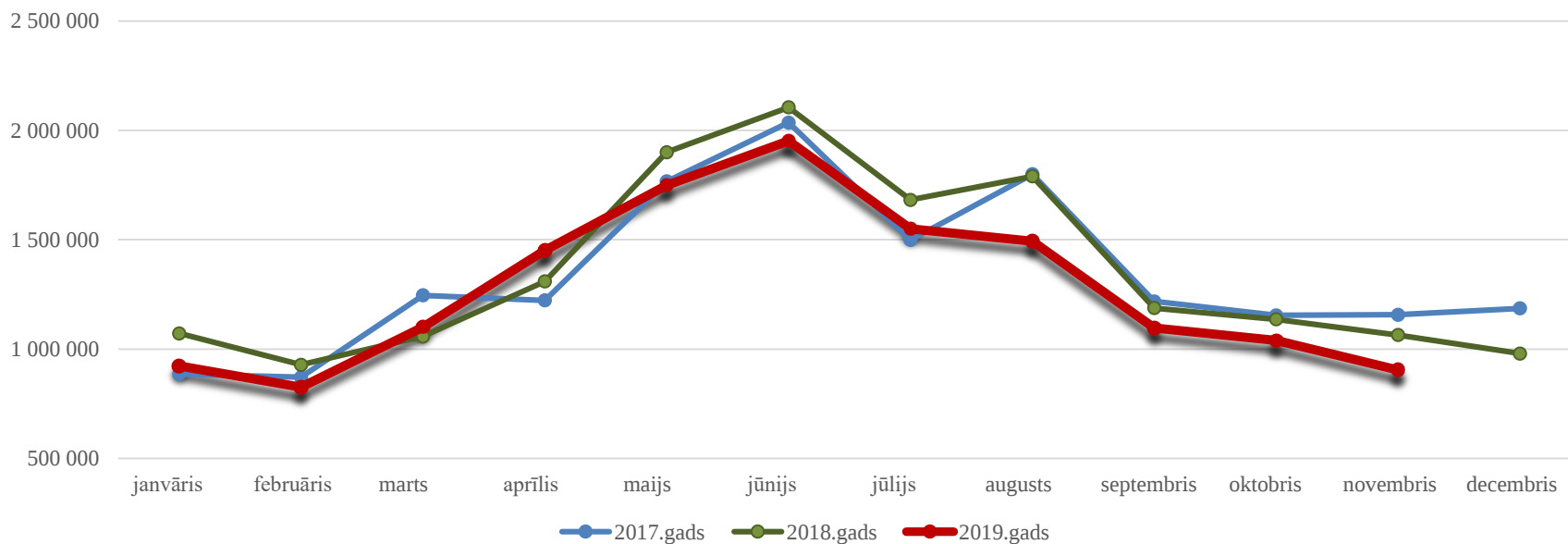
Valsts ieņēmumu
dienests

Alus aprites tendences

Patēriņam Latvijā nodotais alus

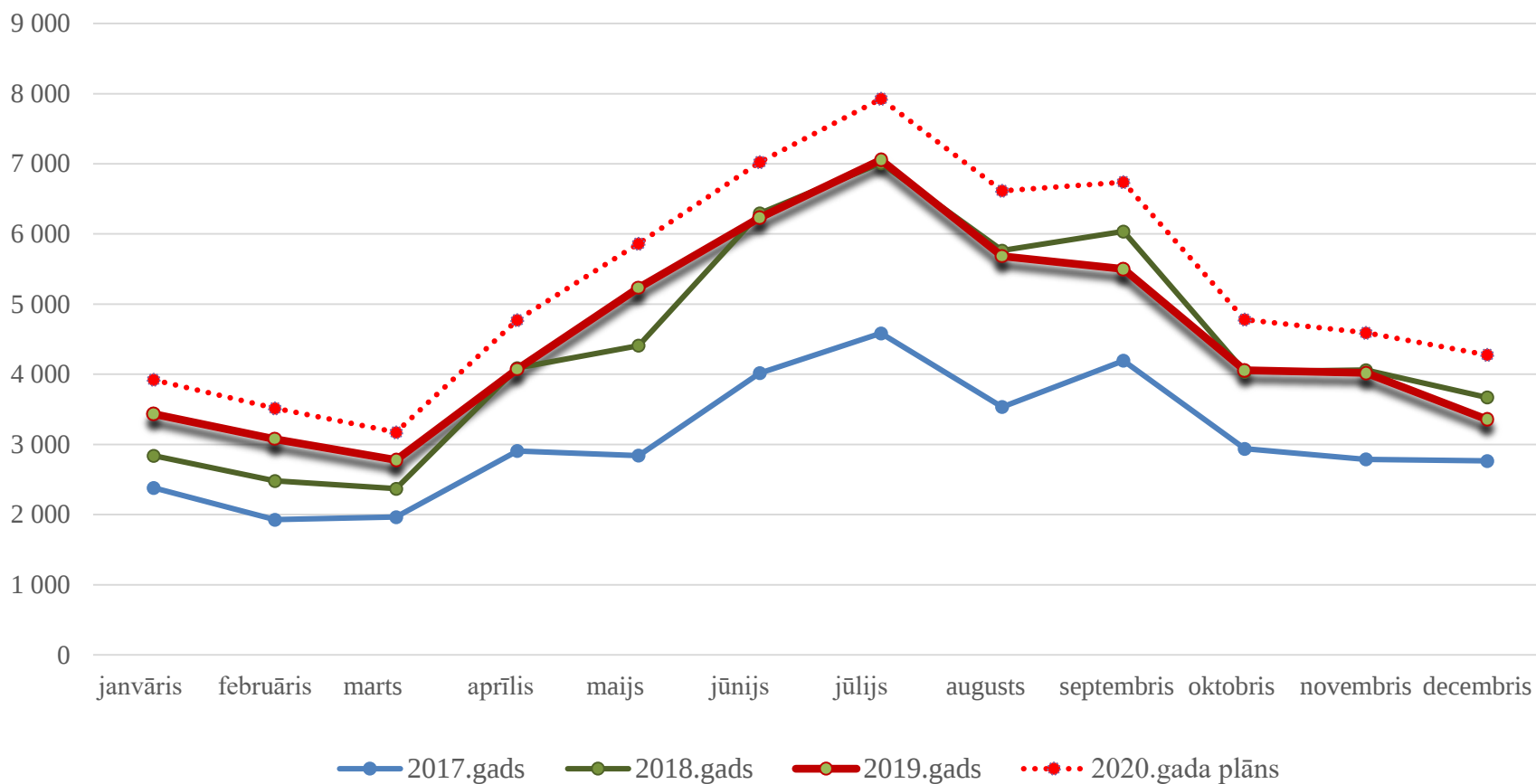
Patēriņam Latvijā nodotais alus apjoms dekalitros

Valsts ieņēmumu
dienests

Akcīzes nodokļa ieņēmumi par alu

Valsts ieņēmumu
dienests

Akcīzes nodokļa ieņēmumi par alkoholiskiem dzērieniem 2020

Akcīzes ieņēmumi par alkoholiskiem dzērieniem 2019.gadā ir 201,24 milj., kas ir par 12,3 milj. jeb 6,5% lielāki kā 2018.gadā, savukārt ieņēmumu **plāns 2020.gadam** ir **227 milj.**, kas ir **par 13% vairāk** kā faktiski iekasēts 2019.gadā.

Akcīzes ieņēmumi par alu 2019.gadā ir 54,5 milj., kas ir par 1,4 milj. jeb 2,7% lielāki kā 2018.gadā, savukārt ieņēmumu **plāns 2020.gadam** ir **63,2 milj.**, kas ir **par 16% vairāk** kā faktiski iekasēts 2019.gadā.

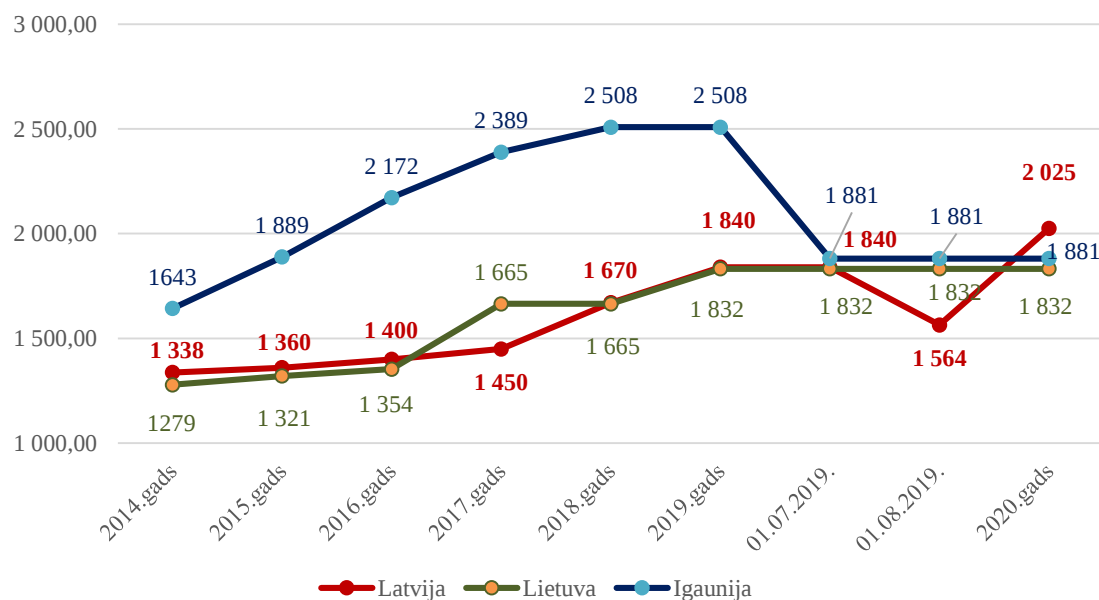
Valsts ieņēmumu
dienests

Akcīzes nodokļa ieņēmumi par alkoholiskiem dzērieniem 2020

Būtiski riski akcīzes nodokļa
ieņēmumu iekasēšanā par
alkoholu, ja nemainīsies likumā
paredzētais likmju kāpums:

- būtiski kritīsies legālais patēriņš;
- pārrobežu tirdzniecības novirzīšanās uz EE un LT;
- nelegālo (t.sk. indivīdu) alkohola ražotņu aktīva veidošanās;
- aktivizēsies nelegālā alkohola pārvietojumi starp dalībvalstīm.

Akcīzes nodokļa likmes (EUR/100 l a/a)
Pārējie alkoholiskie dzērieni

Valsts ieņēmumu
dienests

Naftas produkti

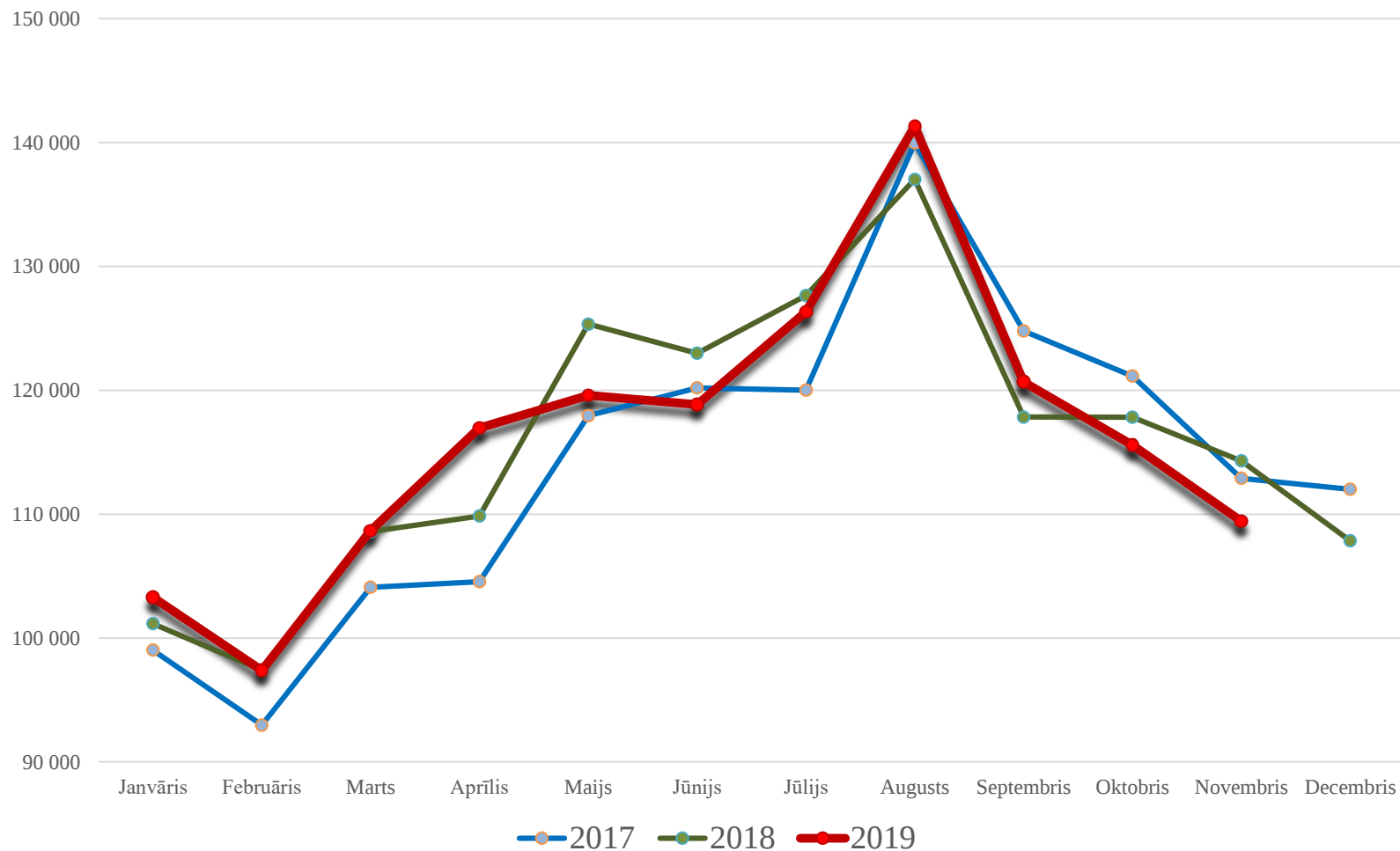

Valsts ieņēmumu
dienests

Naftas produktu aprites tendences

Patēriņam Latvijā nodotais naftas produktu apjoms (t)

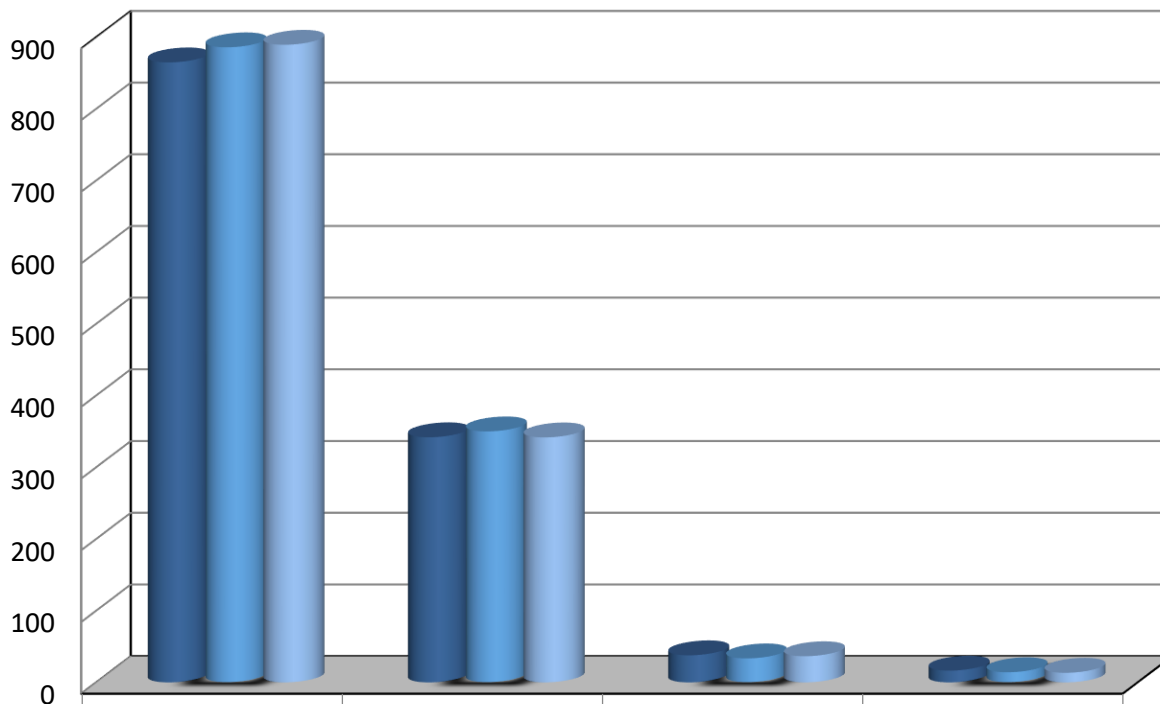

Valsts ieņēmumu
dienests

Naftas produktu aprites tendences

Naftas produktu realizācija, tūkst. tonnas

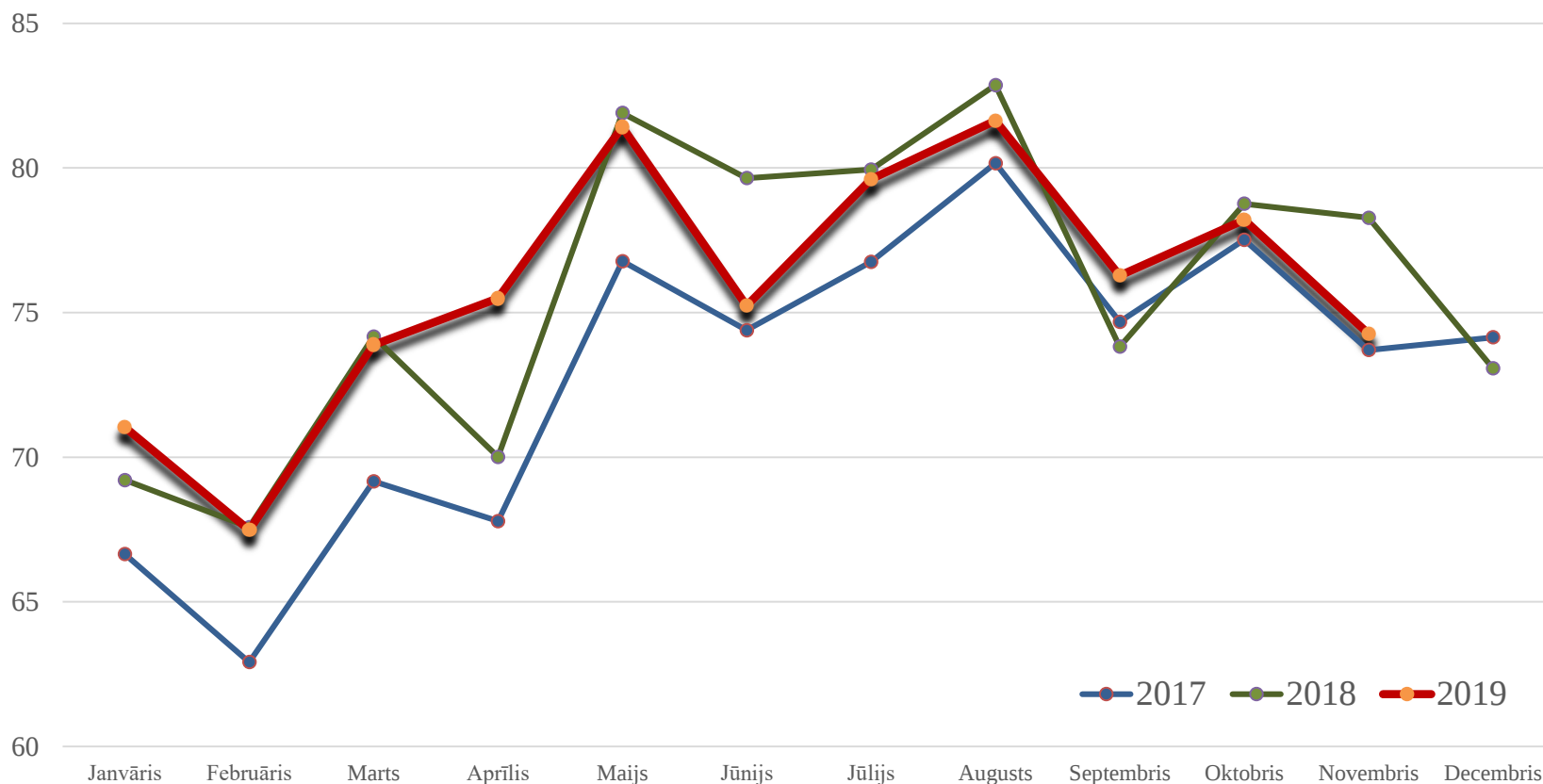
	Mazumtirdzniecība	Lietotāji	Marķētā dīzeļdegviela	Savam patēriņam un citiem mērķiem
2017.gada 11 mēneši	864,73	341,70	37,74	16,40
2018.gada 11 mēneši	885,74	349,88	33,43	14,10
2019.gada 11 mēneši	889,29	341,49	36,45	13,33

Valsts ieņēmumu
dienests

Naftas produktu aprites tendences

Dīzeļdegvielas
patēriņš Latvijā
(76% no naftas akcīzes ieņēmumiem)

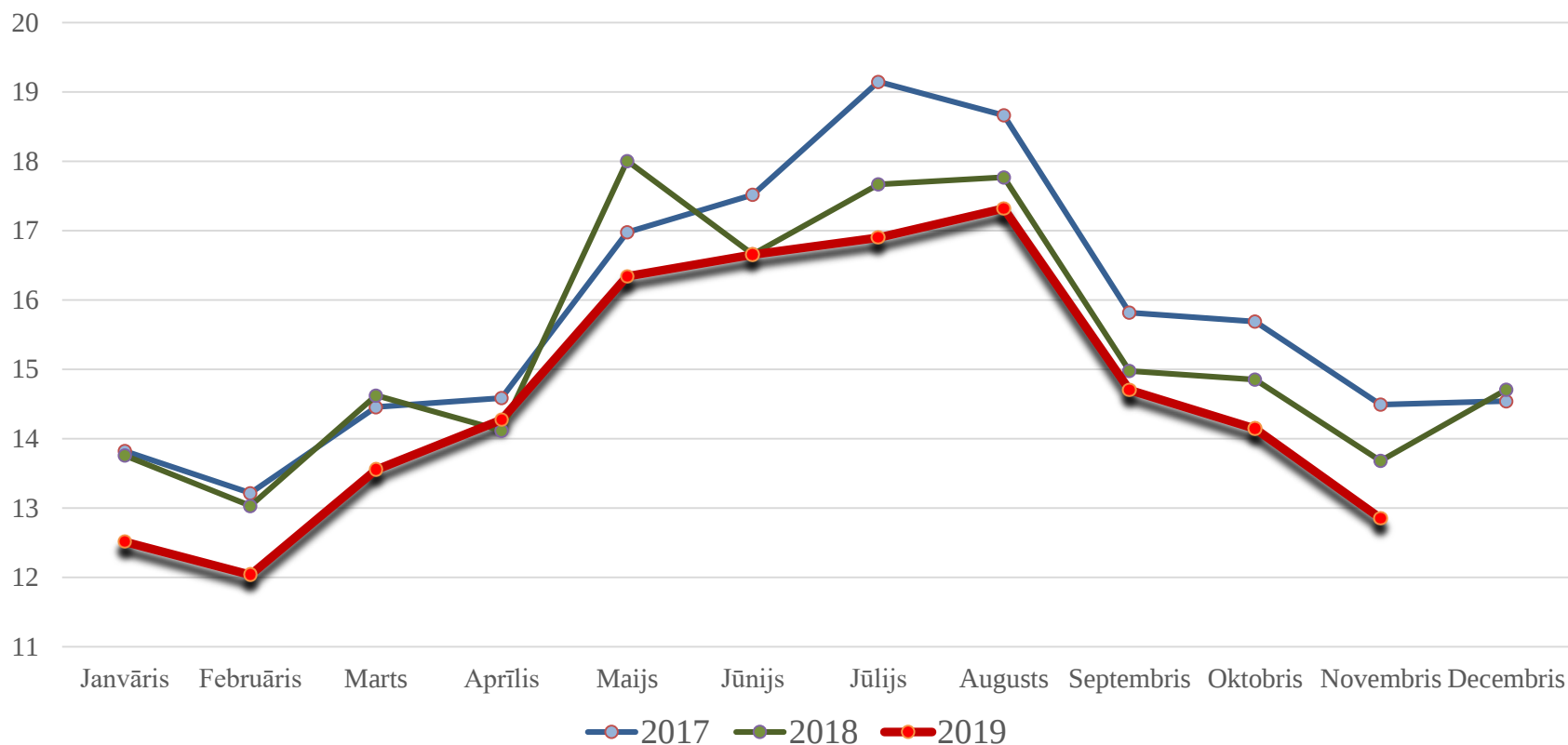

Valsts ieņēmumu
dienests

Naftas produktu aprites tendences

Benzīna
patēriņš Latvijā
(21% no naftas akcīzes ieņēmumiem)

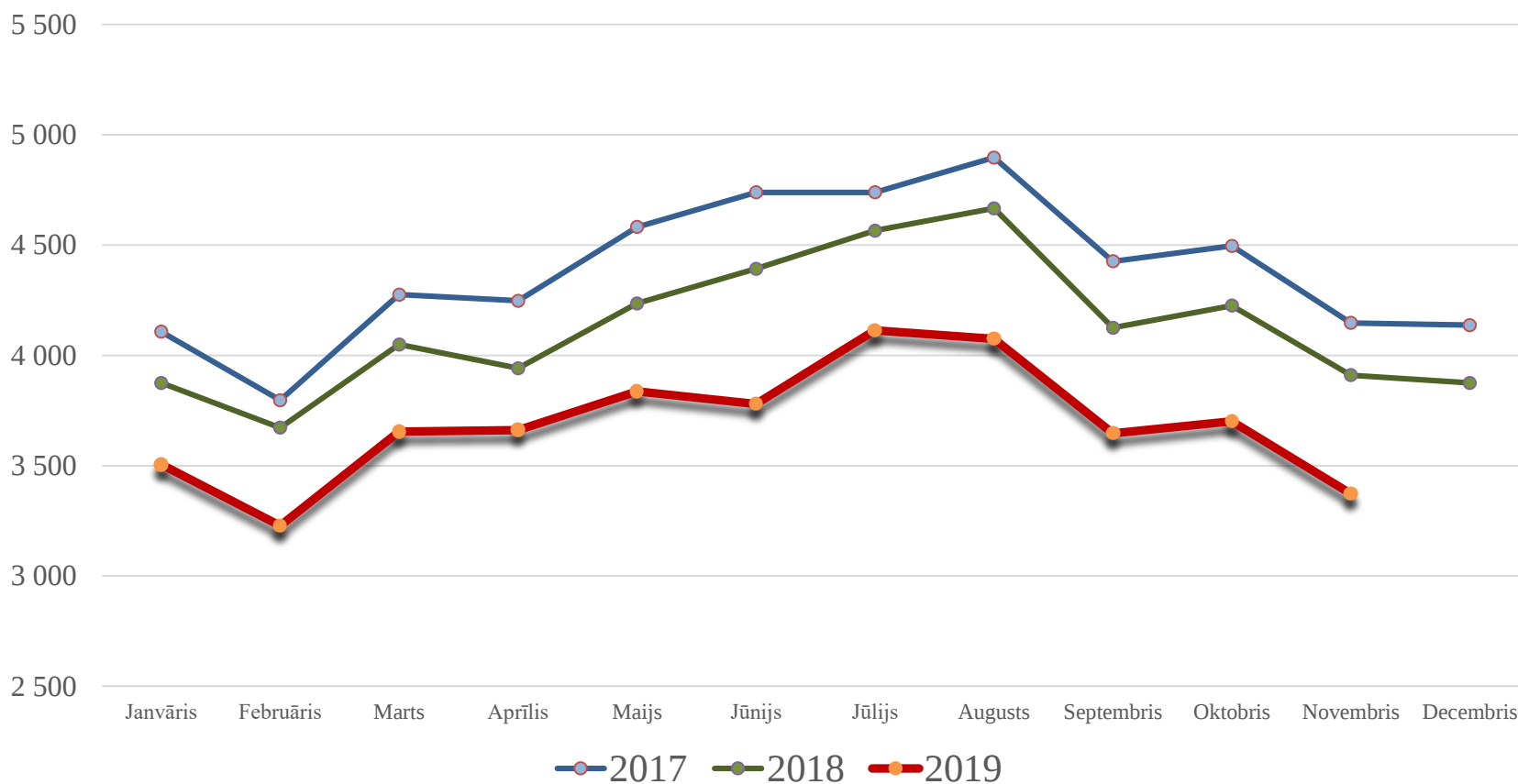

Valsts ieņēmumu
dienests

Naftas produktu aprites tendences

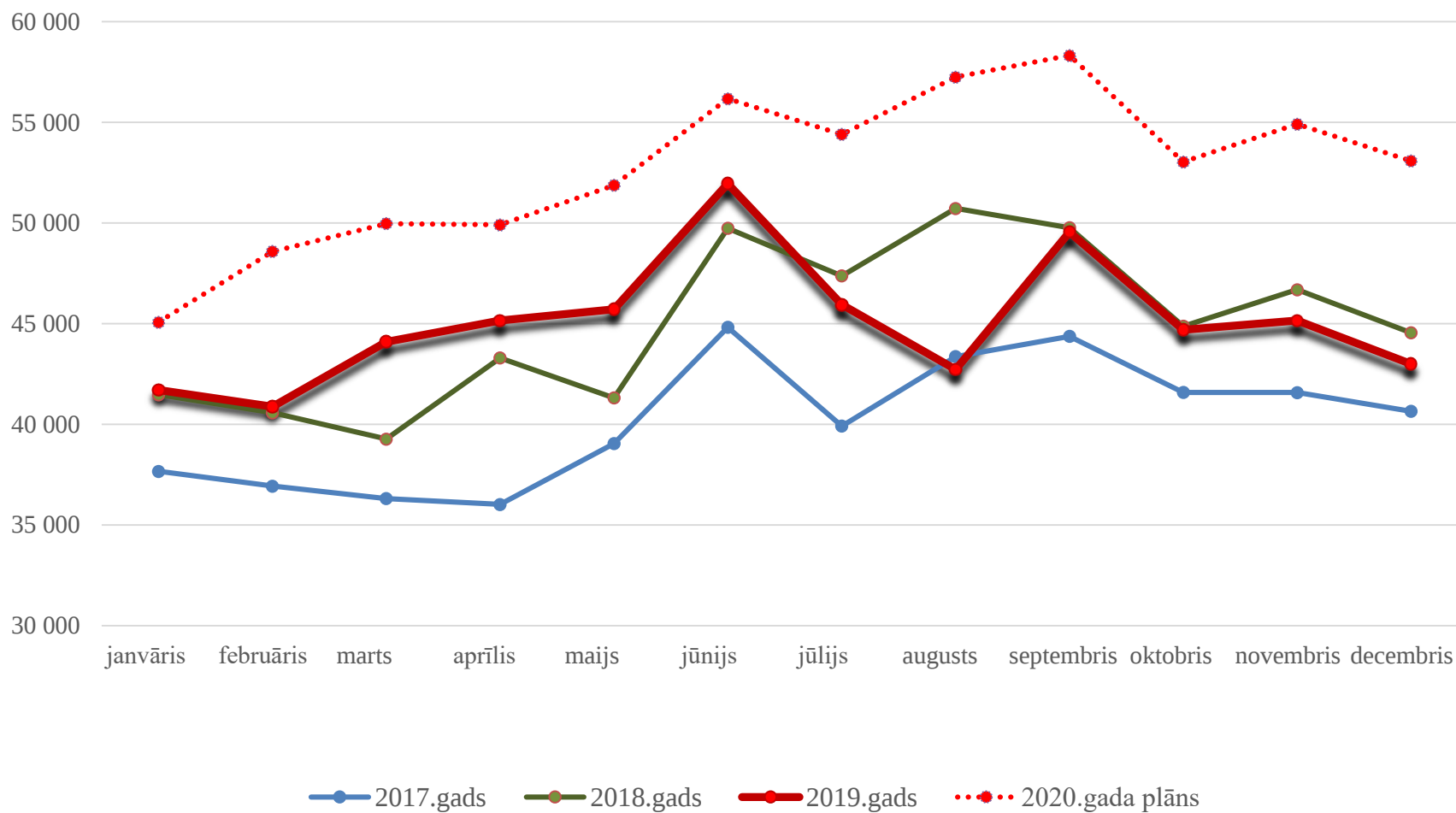
Auto gāzes
patēriņš Latvijā
(2% no naftas akcīzes ieņēmumiem)

Valsts ieņēmumu
dienests

Akcīzes nodokļa ieņēmumi par naftas produktiem

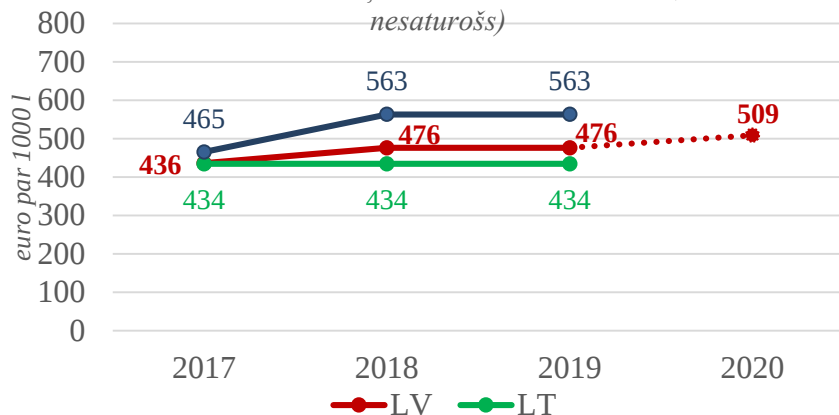

Valsts ieņēmumu
dienests

Akcīzes nodokļa likmes Baltijas valstīs

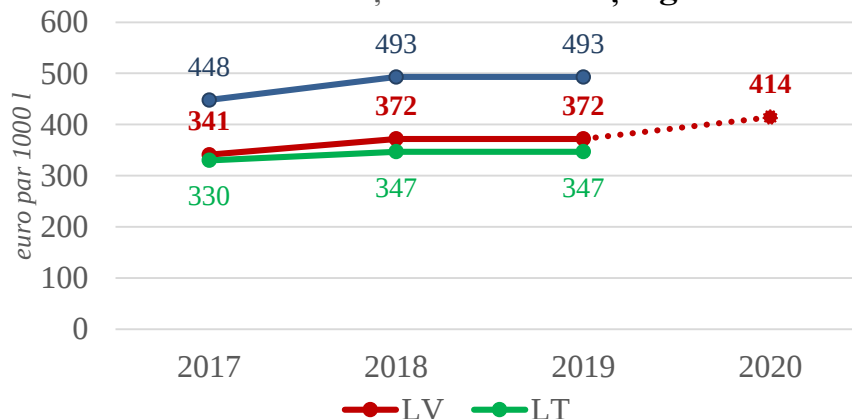
Akcīzes nodokļa likmes - **benzīns** (svinu
nesaturošs)

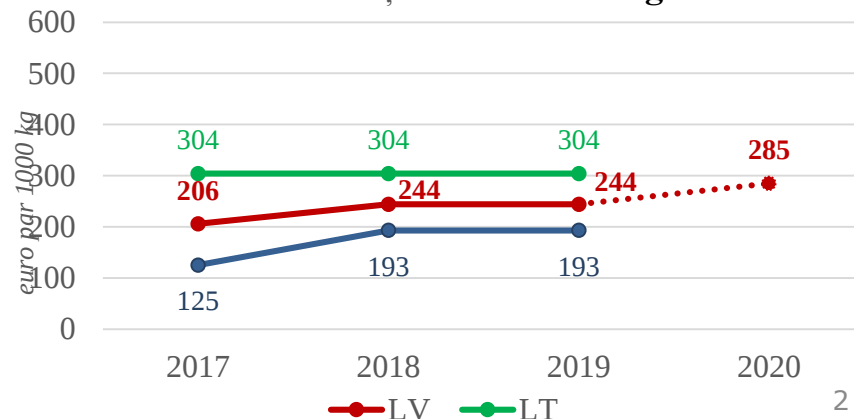
Latvijā, salīdzinot ar Lietuvas
akcīzes nodokļa likmēm naftas
produktiem:

- BE +17% (bija +9,7%)
- DD +19% (bija +7%)
- Gāzei -6%

Akcīzes nodokļa likmes - **dīzeldegviela**

Akcīzes nodokļa likmes – **auto gāze**

Valsts ieņēmumu
dienests

Akcīzes nodokļa ieņēmumu plāns par naftas produktiem 2020

Akcīzes ieņēmumi par naftas produktiem 2019.gadā ir **540,57 milj.** (tikai par 0,9 milj. jeb 0,2% vairāk kā 2018.gadā).

Akcīzes ieņēmumu par naftas produktiem **plāns 2020.gadam** ir **632,6 milj.**, kas ir **par 17% vairāk** kā faktiski iekasēts 2019.gadā.

Jāņem vērā:

- ❖ naftas produktu legālajā patēriņā no 2019.gada vidus sākusies lejupslīde;
- ❖ nodokļa likmju kāpums (BE +7%, DD +11%, Auto gāze +17%) nespēs kompensēt legālā patēriņa samazinājuma efektu ieņēmumos;
- ❖ likmju kāpums izraisīs straujāku legālā tirgus lejupslīdi.

Valsts ieņēmumu
dienests

Kafija un bezalkoholiskie dzērieni

Valsts ieņēmumu
dienests

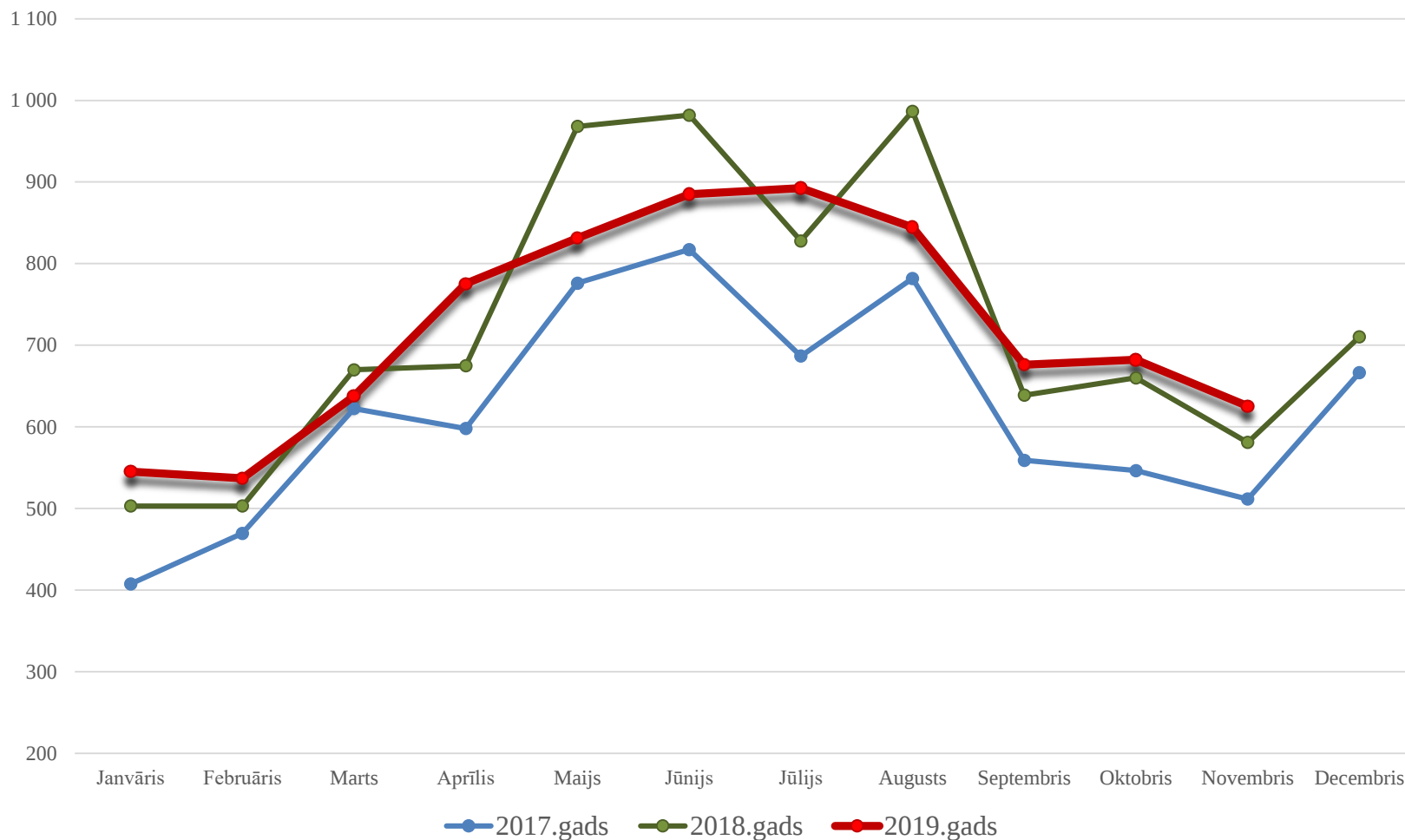
Aprēķinātais akcīzes nodoklis par kafiju

Valsts ieņēmumu
dienests

Aprēķinātais akcīzes nodoklis par bezalkoholiskiem dzērieniem

Valsts ieņēmumu
dienests

Izmaiņas normatīvajos aktos 2019.gadā

Valsts ieņēmumu
dienests

Grozījumi likumā «Par akcīzes nodokli»

23.05.2019. grozījumi likumā «Par akcīzes nodokli» paredz izmaiņas saistībā ar maksājumu administrēšanas informācijas sistēmas ieviešanu ar 2021.gada 1.janvāri, kad visus nodokļu maksājumus iemaksās vienā – vienotajā valsts budžeta kontā (deklarācija, tāpat, kā līdz šim būs jāiesniedz līdz 15.datumam, bet maksājumi jāveic līdz 23.datumam);

08.07.2019. grozījumi likumā «Par akcīzes nodokli» paredz no 2019.gada 1.augusta līdz 2020.gada 29.februārim samazināt akcīzes nodokļa likmi stiprajiem alkoholiskajiem dzērieniem;

17.10.2019. grozījumi likumā «Par akcīzes nodokli» paredz administratīvo pārkāpumu akcīzes jomā kodifikāciju. Stāsies spēkā 2020.gada 1.jūlijā.

Valsts ieņēmumu
dienests

Grozījumi Tabakas izstrādājumu, augu smēķēšanas produktu, elektronisko smēķēšanas ierīču un to šķidrumu aprites likumā

Grozījumi pieņemti 04.04.2019.

Nosaka:

- Jaunas prasības elektroniskajām smēķēšanas ierīcēm un elektronisko ierīču tilpnēm (max tilpumam, iepakojuma drošumam, informācijai uz iepakojuma);
- Aizliegumu ražot un laist tirgū saldumus, uzkodas, kā arī rotaļlietas un citus par 18 gadiem jaunākām personām pievilcīgus priekšmetus, kas vizuāli atgādina cigaretes vai citus tabakas izstrādājumus;
- Aizliegumu mazumtirdzniecība vietā izvietot tabakas izstrādājumus un citus smēķēšanas produktus tā, lai pircējs tos var redzēt (stāsies spēkā 01.10.2020.)

Valsts ieņēmumu
dienests

*Izmaiņas
normatīvajos aktos, kas stājās
spēkā 2019.gadā*

Valsts ieņēmumu
dienests

2019.gada 20.maijā

Stājās spēkā Ministru kabineta 2019.gada 9.aprīļa noteikumi Nr.155 «**Tabakas izstrādājumu izsekojamības sistēmas noteikumi**»

Tabakas izstrādājumu izsekojamības sistēma ir visā Eiropas Savienībā vienota tabakas izstrādājumu ražošanas un izplatīšanas uzraudzības sistēma, kas nodrošina iespēju izsekot katram tabakas izstrādājuma aprites posmam – no saražošanas rūpnīcā vai importa brīža līdz mazumtirdzniecības vietai.

Noteikumi nosaka Tabakas izstrādājumu izsekojamības sistēmas darbības nosacījumus Latvijā.

Valsts ieņēmumu
dienests

2019.gada 1.jūnijā

Stājās spēkā Ministru kabineta 2005.gada 30.augusta noteikumos Nr.662 «Akcīzes preču aprites kārtība» noteiktais, ka

Kafiju, bezalkoholisko dzērienus un elektroniskajās cigaretēs izmantojamo šķidrumu

atļauts realizēt galapatēriņam, ja:

- 1) tirgotājs tās ir iegādājies no komersanta, kuram ir speciāla atļauja (licence) apstiprināta noliktavas turētāja darbībai;
- 2) tirgotājs pats ir ievadis Latvijā minētās preces.

Degvielas tvertņu reģistrācija visiem degvielas lietotājiem, kas saņem degvielu savas darbības nodrošināšanai, saimnieciskās darbības veikšanai.

Valsts ieņēmumu
dienests

2019.gada 1.jūnijā

Stājās spēkā Ministru kabineta 2005.gada 30.augusta noteikumos Nr.662 «Akcīzes preču aprites kārtība» noteiktie papildu nosacījumi **videonovērošanas kameru uzstādīšanai**, kas attiecas uz tabakas izstrādājumu ražotājiem, spirta ražotājiem, akcīzes preču noliktavu turētājiem, kuri veic darbības ar degvielu, akcīzes preču noliktavu turētājiem, kuri veic darbības ar alkoholiskajiem dzērieniem.

Visiem akcīzes preču noliktavas turētājiem jānodrošina videonovērošanas kameru auditācijas pieraksta veikšana un saglabāšana par iepriekšējiem trim mēnešiem.

Valsts ieņēmumu
dienests

2018.gada 18.jūlijā

Stājās spēkā Ministru kabineta 2019.gada 9.jūlija noteikumi Nr.321
«**Tabakas izstrādājumu drošības elementu noteikumi**»

Noteikumi nosaka tabakas izstrādājumu drošības elementu, kas nav akcīzes nodokļa marka, sastāvu, pievienošanas metodi tabakas izstrādājumu iepakojuma vienībai, prasības autentiskuma elementu nodrošināšanai, tajā skaitā tabakas izstrādājumu iepakojuma vienību paraugu iesniegšanu.

Valsts ieņēmumu
dienests

*Paredzamās izmaiņas
normatīvajos aktos, kas stāsies
spēkā 2020.gadā*

Valsts ieņēmumu
dienests

Grozījumi MK 662 «Akcīzes preču aprites kārtība»

FM un VID izstrādātais projekts iesniegts skatīšanai MK sēdē (paredzēts skatīt kādā no tuvākajām janvāra sēdēm kā saskaņotu projektu).

Noteikumi paredz:

Komersanti bez licences varēs veikt akcīzes preču realizāciju no citai personai piederošas akcīzes preču noliktavas(uz citu ES dalībvalsti, uz trešo valsti, citam nelicencētam komersantam akcīzes preču noliktavas robežās vai uz citu akcīzes preču noliktavu, kā arī noliktavas, kurā uzglabā akcīzes preci, turētājam;

Akcīzes preču noliktavas turētāji varēs realizēt preces nelicencētam komersantam savā vai citā akcīzes preču noliktavā;

Valsts ieņēmumu
dienests

Grozījumi MK 662 «Akcīzes preču aprites kārtība»

Atcelts aizliegums akcīzes preču noliktavai pārvietot atliktā akcīzes nodokļa maksāšanas režīmā kafiju, bezalkoholiskos dzērienu un elektroniskos šķidrumus, ja tie nav noliktavas īpašumā;

Noliktavas turētājs varēs no citai personai piederošas akcīzes preču noliktavas (nepārvietojot uz savu akcīzes preču noliktavu) realizēt sev piederošas akcīzes preces citai akcīzes preču noliktavai;

Apvienotās noliktavas turētājam nebūs divas darba dienas iepriekš jāinformē VID par naftas produktu sajaukšanas darbību uzsākšanu apvienotajā noliktavā.

Valsts ieņēmumu
dienests

Alkohola interneta tirdzniecības ierobežojuma atcelšana

Ekonomikas ministrijas izstrādātais likumprojekts “Grozījumi Alkoholisko dzērienu aprites likumā” iesniegts skatīšanai MK sēdē (paredzēts skatīt janvāra beigās kā nesaskaņotu projektu).

- Būtība – atļauj tirgot alkoholu internetā (tiešsaistē/mobilajās aplikācijās)
- Norēķini: tikai bezskaidras
- Pārdevējam jānodrošina pircēja identitātes pārbaude (banka, v.c.)
- Piegādātājam (t.sk. kurjeram) jānodrošina saņēmēja pārbaude
- Pirkšana/Piegāde: 8.00-22.00

Valsts ieņēmumu
dienests

Grozījumi likumā «Par akcīzes nodokli»

1. Likumprojekts tiek skatīts Saeimas Budžeta komisijā uz 3.lasījumu, kurā ir normas:
 - par bezalkoholisko dzērienu likmju iespējamu palielināšanu;
 - par starpproduktu definīcijas precizēšanu;
 - par dabasgāzes akcīzes nodokļa atbrīvojuma atcelšanu.
2. Likumprojekts par akcīzes nodokļa atbrīvojuma atcelšanu biodegvielai, kuru skatīja Saeimas Budžeta komisijā 27.11.2019., par ko tika nolemts pieprasīt viedokli Ministru kabinetam.

Valsts ieņēmumu
dienests

Grozījumi likumā «Par akcīzes nodokli»

FM izstrādā jaunu likumprojektu «Grozījumi likumā «Par akcīzes nodokli»

Svarīgākie grozījumi:

- 1) Alkoholiskos dzērienus un tabakas izstrādājumus varēs iznīcināt kopā ar akcīzes nodokļa markām;
- 2) Atcelts maksāšanas nosacījums – samaksāt 180 dienu laikā par saņemtajām akcīzes nodokļa markām.

Paredzams, ka likumprojekts stāsies spēkā *2021.gada 1.janvārī*

Attiecīgi būs nepieciešami grozījumi saistītajos MK noteikumos un VID IS

Valsts ieņēmumu
dienests

Izmaiņas Eiropas Savienības tiesību aktos

Valsts ieņēmumu
dienests

Jauna Akcīzes horizontālā Direktīva

Eiropas Padome (ECOFIN) 2019.gada 8.novembrī panāca politisku vienošanos par Direktīvu.

Direktīvas pārņemšana nacionālajos normatīvajos aktos plānota 2020.gadā.
Direktīva stāsies spēkā 2023.gada 13.februārī.

Izmaiņas attiecas uz:

- akcīzes un muitas procedūru (imports, eksports) labāku savietošanu;
- patēriņam nodotu preču pārvietošanu (agrāk 33.-35., tagad 33.-43.panti), tiek ieviests elektronisks SAAD dokuments EMCS un jauni reģistrēti subjekti - sertificēts nosūtītājs un sertificēts saņēmējs. Šie subjekti tiks nostiprināti, veicot izmaiņas Padomes Regulā 389/2012 un iekļauti SEED reģistrā.

Valsts ieņēmumu
dienests

Alkohola Direktīva 92/83/EEK

Eiropas Padomē turpinās darbs pie izmaiņām direktīvā:

- paredzēts ieviest Eiropas Savienībā vienotu sertifikātu patstāvīgiem sīkražotājiem;
- sīkražotājiem paredzēto īpašo režīmu piemērot arī sidra ražotājiem visā ES, lai sniegtu piekļuvi samazinātajām likmēm, kādas pašlaik tiek piedāvātas alus un etilspirta sīkražotājiem;
- precizēt nosacījumus attiecībā uz to, lai Eiropas Savienībā piemērotu atbrīvojumu denaturētajam spirtam;
- palielināt robežvērtību, līdz kurai var piemērot pazeminātas likmes alum ar zemāku spirta koncentrāciju, no 2,8 % tilpuma līdz 3,5 % tilpuma, lai dotu stimulu alus darītavām būt inovatīvām un radīt jaunus produktus.

Direktīvas pārņemšana nacionālajos normatīvajos aktos plānota līdz 2021.gada beigām.

Direktīva stāsies spēkā 2022.gada 1.janvārī.

Valsts ieņēmumu
dienests

Akcīzes preču pārvietošanas un kontroles sistēma (EMCS)

ES 2020.gada 13.februārī EMCS tiks ieviesta 3.4.fāze.

Tā ietver 2 jaunievedumus:

e-AD manuālai noslēgšanai tiks ieviesti 2 jauni ziņojumi (IE880/IE881), kas aizstās līdz šim esošo IE905.

nelielas izmaiņas attiecībā uz informācijas par sertifikātu norādīšanu e-AD; kā arī nelielus uzlabojumus.

Kopā ar EMCS 3.4.fāzes ieviešanu, Latvijas EMCS tiks modernizēta komersantu lietojumprogramma, mainīsies lietotāja saskarne.

Kad Latvijā ieviesīs 3.4.fāzi, tiem komersantiem, kas izmanto savas lietojumprogrammas e-AD sagatavošanai un iesniegšanai EMCS, būs jāveic pielāgošana (jāaktualizē ziņojumu XML/XSD shēmas).

2023.gada 13.februārī plānots ieviest EMCS 4.fāzi, ar ko tiks ieviests elektronisks SAAD dokuments patēriņam nodotu preču pārvietošanai.

Valsts ieņēmumu
dienests

Nozaru pārstāvju idejas, priekšlikumi

Valsts ieņēmumu
dienests

Paldies par aktīvo iesaistīšanos!

